verkiezingen 2019
Een blik vooruit

Op 26 mei 2019 kiezen we een nieuw Vlaams, federaal en Europees parlement. Hoe staan wij er als kiezer voor? Wij werpen een blik op het toekomstig beleid. In dit derde en laatste deel leggen we aan CD&V, Groen, N-VA, Open Vld, PVDA en sp.a **zeven stellingen en vragen** over onderwijs voor. Gaan ze akkoord of niet? En wat zijn hun argumenten? Weet waarvoor je kiest.

Plan basisonderwijs

De sociale partners hebben een plan uitgewerkt ter versterking van het basisonderwijs (zie de hoorzitting in de Commissie Onderwijs van 14 februari 2019). Dit voorstel bevat een stevig budgettair traject in een driesporenbeleid startende in 2019 over een maximale periode tot 2029. De drie sporen zijn het versterken van de koopkracht van de scholen (basisfinanciering), het versterken van de primaire processen (lerarenteam) en het versterken van de secundaire processen (beleidskracht en schoolorganisatie). De sociale partners vragen een gefaseerd investeringsbeleid, gelijktijdig op elk van de drie sporen. Het COV wil dat de uitwerking van dit plan een prioriteit is voor de volgende legislatuur.

Wil jouw partij dit plan basisonderwijs - dat op drie sporen belangrijke bijkomende investeringen voorziet voor het basisonderwijs - realiseren in de volgende Vlaams Regering?

CD&V

Ja

CD&V kan zich vinden in het plan met drie sporen. Hilde Crevits heeft in de afgelopen legislatuur bovendien reeds eerste stappen gezet in die richting. We vullen die wel aan met een vierde spoor, inzake kwaliteitsbevorderende initiatieven. Daarin maken we werk van de reductie en verduidelijking van de eindtermen basisonderwijs, waarbij we de focus leggen op de basisvaardigheden. Met het oog op een krachtige leeromgeving in elke school zetten we meer middelen in op de didactiek en de ontwikkeling van leervolgsystemen. Opleidingen tot expert-leraar en de piste van een academische master basisonderwijs kunnen deze inspanningen ondersteunen en meer duurzaam maken.

GROEN

Ja

Meer investeren in het basisonderwijs is van kapitaal belang. Investeren in kinderen tijdens de vroegste jaren levert meer op dan later in de schoolcarrière. Concreet wil Groen de werkingsmiddelen van het kleuteronderwijs optrekken naar het huidige niveau van het lager onderwijs, meer ondersteuning voor het realiseren van een inclusiever basisonderwijs, meer uren kinderverzorging, structureel meer tijd voor teamoverleg en professionele groei van leerkrachten, inspelen op de vraag van leraren om met kleinere groepen te kunnen werken en bijkomende omkadering voorzien op leidinggevend-, beleids- en ondersteunend vlak.

Ja

N-VA
DE VERANDERING WERKT

Voor de N-VA is het zeer belangrijk dat de middelen terecht komen en blijven waar ze horen: op de school, op de klasvloer en inzetten waarvoor ze bedoeld zijn. We ijveren ervoor dat het aantal kinderen per leerkracht werkbaar blijft. Daarnaast kan bv. ook extra uren kinderverzorging een oplossing bieden binnen de instapklasjes.
Deze legislatuur investeerden we 20 miljoen euro in de ondersteuning voor de directeurs, wat broodnodig was. Dit is een vijfde meer dan voorheen. In totaal is dit voor heel Vlaanderen minstens 380 voltijdse personeelsleden en maximaal bijna 500 voltijdse administratieve krachten.
De drie sporen middelen aan en in de school, het onderwijsleerproces centraal zetten en een schoolorganisatie in functie van leraren en leerlingen en niet in functie van structuren zal de ondersteuning van de N-VA krijgen.

open vld

Ja

Wij kunnen ons vinden in dit voorstel in die zin dat een globaal en toekomstgericht plan voor het basisonderwijs nodig is. Er moet daarbij, op een bepaalde manier, worden voorzien in extra middelen. Dit houdt wel in dat er een grondig debat moet worden gevoerd over de wijze waarop, en waarbij we realistische en haalbare cijfers willen voorleggen. Het driesporenplan is evenwel een interessante piste die we zeker genegen zijn.

PVDA

Ja

De PVDA staat achter het actieplan voor het basisonderwijs en een gefaseerd investeringsplan om het te realiseren.
De PVDA wil een stevige herfinanciering van het gehele onderwijs. Daarom willen we de invoering van de miljonairstaks (belasting van 1, 2 of 3% op het deel van het vermogen boven 1, 2 of 3 miljoen euro). Daarvan zou jaarlijks 2 miljard euro in het Vlaams en het Franstalig onderwijs geïnvesteerd kunnen worden. We vinden dat de strijd voor de herfinanciering van het onderwijs samen moet gevoerd worden, met alle onderwijsvakbonden en studentenorganisaties, over de taalgrens en over de netten en de niveaus heen.

sp.a

Ja

Als sp.a steunen wij ten volle de ontwikkeling en de uitrol van een sterk en ambitieus plan Basisonderwijs dat voor extra middelen moet zorgen, leerkrachten basisonderwijs opnieuw ruimte moet geven voor de essentie van hun beroep: lesgeven en dat directies moet ondersteunen zodat het beleidsvoerend vermogen van scholen versterkt wordt.

Bestuurlijke optimalisatie

Verschillende legislaturen na elkaar stond bestuurlijke optimalisatie en schaalvergroting op de agenda. Voor het COV is dit bespreekbaar in functie van de versterking van de school en ten dienste van de versterking van de kernopdracht van de schoolteams. Bestuurlijke schaalvergroting mag geen nadelige effecten hebben op de arbeidsomstandigheden van het personeel. Elke school moet autonoom kunnen blijven functioneren met een gedragen schooleigen visie.

1 **Zet jouw partij bestuurlijke optimalisatie op de agenda van de volgende Vlaamse Regering?**

2 **Gaat jouw partij akkoord met de voorwaarden van het COV?**

CD&V

Ja/Ja

Bestuurlijke optimalisatie is belangrijk voor CD&V, en is daardoor ook een belangrijk onderdeel van het verkiezingsprogramma. We willen het hierdoor zeker op de agenda van de volgende Vlaamse Regering zetten. Bestuurlijke optimalisatie en schaalvergroting kunnen en zullen schoolbesturen helpen om kwaliteitsonderwijs voor iedereen te kunnen aanbieden.
Echter, bestuurlijke schaalvergroting hoeft niet te leiden tot schoolvergroting. De sterke lokale verankering van het basisonderwijs staat niet in tegenstelling tot een schaalvergroting. CD&V wil het mogelijk maken dat scholen ervoor kunnen kiezen om meer secundaire processen zoals personeels- en leerlingenadministratie, of de boekhouding, etc. te kunnen organiseren op een hoger niveau.

GROEN

Ja/Ja

Groen bepleit samenwerking tussen scholen, maar ook in grotere scholengroepen met een geprofessionaliseerd bestuur moeten de scholen zelf hun eigenheid kunnen bewaren. Bestuurlijke optimalisatie en schaalvergroting is wenselijk wanneer dat leidt tot een verbetering voor de leerlingen en tot een versterking van het aanbod. Ze moet ook het kader bieden voor een meer aantrekkelijke en dynamische loopbaan van de leraren.

N-VA
DE VERANDERING WERKT

Nee 1

De N-VA kant zich tegen fusies die van bovenaf worden opgelegd waarbij de eigenheid van elke school, een eigenheid waarvoor ouders, leerlingen en leerkrachten kiezen, verdwijnt. De N-VA wil de eigen cultuur van scholen bewaken. Wij willen in scholen investeren, niet in structuren. Scholen kunnen bovendien nu ook al samenwerken en onderling afspraken maken en hierdoor efficiënt middelen aanwenden waarbij er weer middelen vrijkomen om in de klas in te zetten.

Ja 2

De N-VA deelt de visie dat elke school autonoom moet kunnen blijven functioneren met zijn eigen pedagogisch project. Leerkrachten zijn geen pionnen in een exceltabel die van de ene naar de andere campus van de fusieschool kunnen worden verplaatst. Leerkrachten en directie zijn cruciale schakels in een school. Ze zijn dus partner nummer 1 als het over de lokale organisatie gaat. Uiteraard kan samenwerking zoals op logistiek vlak voordelig zijn. Echter die samenwerking mag nooit eindigen in een verplichte fusie boven de hoofden van leerkrachten, leerlingen en ouders of lokale dynamieken in de weg staan.

Ja/Ja

Wat vandaag bestaat en goed werkt moet ook in de toekomst blijven bestaan. Daarnaast mag het zeker niet de bedoeling zijn dat bepaalde scholengroepen, die zich in het verleden en zonder incentivering al op grotere schaal hebben georganiseerd, benadeeld worden ten opzichte van kleinere structuren die nog nooit op eigen initiatief stappen ondernomen hebben. Voor ons blijft het vertrekpunt voor schaalvergroting het efficiënt en zo effectief mogelijk inzetten van de schaarse overheidsmiddelen. Daarnaast willen we niet dat schaalvergroting ten koste gaat van leerlingen en van de kwaliteit van het aangeboden onderwijs. Bovendien moet de autonomie van scholen en schoolbesturen gevrijwaard blijven, net als de vrije keuze voor ouders en leerlingen. Ten slotte staan wij achter de principes van het eengemaakt publiek net. Bestuurlijke optimalisatie mag dit niet in de weg staan.
Wij kunnen akkoord gaan met de visie van het COV zoals hierboven gesteld.

Ja/Ja

De PVDA is akkoord dat bestuurlijke optimalisatie de werking van de scholen en het werk op de klasvloer ten goede moet komen, ten voordele van de leerlingen en het personeel. We zijn geen voorstander van het scheppen van waterhoofden of structuren waarvan de meerwaarde niet is bewezen. De pedagogische vrijheid van scholen mag niet in de verdrukking komen, bv door mastodontaankopen en dus mastodontgebruik van één type handleiding in de verschillende scholen. De pedagogische handvaten moeten immers beantwoorden aan de diversiteit in de scholen. Dat wil zeggen dat de einddoelen (eindtermen) wel voor iedereen dezelfde moeten blijven, maar dat de weg ernaar toe per school kan verschillen.
De PVDA vindt dat een echte optimalisatie ook inhoudt dat er tussen de schoolnetten beter wordt samen gewerkt.

Ja/Ja

Voor sp.a mag bestuurlijke optimalisatie maar één doel dienen: sterkere scholen die vanuit hun eigenheid de eindtermen kunnen realiseren bij hun leerlingen en een duidelijk eigen beleid kunnen ontwikkelen. Sp.a past voor structuurhervormingen omwille van de structuren zelf of ten behoeve van één of meerdere koepels.

Kwaliteitszorg

Het COV kiest voluit voor een visie op kwaliteitszorg met als uitgangspunt de professionaliteit van schoolteams. Het zijn de schoolteams die de kwaliteit van onderwijs garanderen met begeleiding door de Pedagogische Begeleidingsdiensten en toezicht door de inspectie (kwaliteitsdriehoek). Voor het COV mogen leerlingen, leraren en scholen niet afgerekend worden op de resultaten van gestandaardiseerde testen.

Kiest jouw partij voor een visie waarbij kwaliteit wordt aangestuurd via doelen (eindtermen) met als basis de kwaliteitsdriehoek en dus niet voor een visie waarbij kwaliteit wordt aangestuurd via gestandaardiseerde toetsen?

Ja

Wij geloven in de autonomie van de scholen waarbij het hele schoolteam, bestaande uit de directie en de leraren, het vertrouwen geven. Zij zijn de

professionals die dit vertrouwen waard zijn. Elke school heeft nood aan leiders die vertrouwen en verantwoordelijkheid krijgen om hun taak in de beste omstandigheden uit te voeren. Er moet zeker vermeden worden dat gestandaardiseerde testen zouden leiden tot "teaching to the test".

GROEN

Ja

Schoolteams, begeleidingsdiensten en inspectie zijn het best geplaatst om de kwaliteit van het onderwijs te bewaken. Gevalideerde peilingsproeven kunnen hen, samen met andere instrumenten, helpen in deze opdracht. Scholen krijgen een reële spiegel voorgehouden die ook rekening houdt met de evolutie naar een inclusiever en meer divers onderwijs. Groen gelooft in een goed werkend samenspel van inspectie, peilingsproeven, begeleiding en nascholing. Toetsen van leerlingen behoort tot de professionaliteit van leraren.

N-VA
DE VERANDERING WERKT

Nee

Het ene sluit het andere niet uit. Er zijn nu immers al gestandaardiseerde toetsen: de interdiocesane examens, de OVSG-toetsen op het einde van de lagere school, TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study), PISA (Programme for International Student Assessment). Dat zijn allemaal gestandaardiseerde testen. Ze leveren zeer zinvolle informatie op voor de school en het beleid. Door ze te valideren, weten we werkelijk wat ze meten en leveren ze bruikbare resultaten op voor iedereen betrokken bij onderwijs. Pedagogische begeleiding moet een meerwaarde hebben voor wat leerkrachten in de klas ervaren én ook als nood detecteren. Begeleiding dient maximaal op school te gebeuren en vraaggestuurd waardoor leerkrachten en directies het als "hun begeleiding" ervaren. De inspectie moet meer rekening houden met het werk in de klas en de leerwinst die scholen realiseren en minder op de "papieren" school. Inspectie als bron van informatie en niet als bron van frustratie, daar moeten we naar streven.

open vld

Ja/nee (n.v.t.)

Wij kunnen hier niet eenduidig 'ja' of 'nee' op antwoorden. De principes van de kwaliteitsdriehoek onderschrijven wij, met een belangrijke rol voor de eindtermen.
Gevaloriseerde en gestandaardiseerde testen kunnen zowel afgestemd worden op het leerproces als op de eindtermen. Zo een test, in de vorm van een centraal examen, bestaat momenteel nog niet en mag bij ontwikkeling het pedagogisch project van de onderwijsverstrekkers ook niet in de weg staan. We wensen ook geen test die het leerproces in grote mate zal beïnvloeden ('teaching to the test'). Het is ook niet duidelijk of zo een test moet plaatsvinden aan het einde van het lager dan wel het secundair onderwijs. In dat geval moet er tevens een visie worden ontwikkeld over respectievelijk de bestaande proeven naar interne kwaliteitscontrole (OVSG-toetsen en Interdiocesane proeven) en de niet-bindende oriënteringsproef Columbus.

PVDA

Ja

We zijn akkoord om de professionaliteit van de leerkracht en van de schoolteams als uitgangspunt te nemen. We denken dat de lerarenopleiding kan verbeterd worden. Alle leraren moeten een grote bagage aan algemene kennis bezitten. Jonge leerkrachten geven zelf aan dat ze amper voorbereid zijn op het lesgeven in een grootstedelijke context met een hoge diversiteit en sociale uitsluiting. Ook om om te gaan met de gevolgen van het M-decreet is

een meer doorgedreven vorming nodig. Wij stellen daarom voor de lerarenopleiding te verlengen tot minstens 4 jaar. Wij staan positief tav het inzetten van masters in het basisonderwijs: in de klas.
Wij delen de visie over de kwaliteitsdriehoek als basis. We zijn geen voorstander van externe proeven om tot een ranking tussen de scholen te komen of tot een "cultuur" van "teaching to the test". We zijn wel akkoord dat de Inspectie, o.a. via de (bestaande) peilingsproeven, nagaat of de eindtermen in alle scholen bereikt worden en dat er maatregelen genomen worden om scholen in moeilijke omstandigheden extra hulp en middelen te bieden.

sp.a

Ja

Sp.a kiest resoluut voor ambitieus onderwijs met de eindtermen als hoeksteen van het kwaliteitsbeleid. Scholen krijgen de vrijheid om zelf in te vullen hoe ze de eindtermen realiseren en de overheid controleert het bereiken ervan. Voor sp.a zijn eindtermen absolute minimumdoelen om te kunnen functioneren in de maatschappij. Bijgevolg dienen eindtermen dan ook bereikt te worden door alle leerlingen en niet langer een vaag streefdoel te zijn. Het behalen van de eindtermen zal op schoolniveau gemeten worden door middel van een gestandaardiseerd toetsbeleid. Scholen met meer uitdagende leerlingenpopulaties ontvangen bijkomende financiering en extra ondersteuning om zodoende alle leerlingen over de lat van de eindtermen te krijgen. Scholen waar het resultaat structureel te laag ligt, worden ondersteund om betere resultaten te halen.

Vaste benoeming

Als de samenleving goed opgeleid en geëngageerd onderwijspersoneel wil aantrekken en houden, moet ze aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden aanbieden. Binnen de rechtspositie is de vaste benoeming cruciaal. Bovendien zorgt de vaste benoeming voor de noodzakelijke stabiliteit in de schoolteams. Om die redenen blijft het COV de vaste benoeming verdedigen.

Garandeert jouw partij het behoud van de statutaire vaste benoeming voor al het onderwijspersoneel?

CD&V

Ja

Onderwijs is zo sterk als haar leerkrachten. Zeker gezien er vandaag nog steeds een hoge nood is aan nieuwe en sterke leerkrachten is het nodig de job aantrekkelijk te houden. De statutaire vaste benoeming vormt daar één element van. Dit moet uiteraard gepaard gaan met een correct evaluatiesysteem. Andere elementen om de aantrekkelijkheid te bevorderen, zijn voor CD&V een goede aanvangsbegeleiding en ondersteuning voor jonge leerkrachten, de goede werking van lerarenplatforms of door het samen leren van leerkrachten meer mogelijk te maken.

GROEN

Nee

Alle leerkrachten hebben recht op werkzekerheid, (aanvangs)begeleiding en doorgroeimogelijkheden. 28% van de leerkrachten is vandaag niet vast benoemd. Zij ondervinden veel nadelen van de voorrangsregels en de draagwijdte van de statutaire vaste benoeming. Binnen de rechtspositie kan stapsgewijs een evolutie ingezet worden naar een gelijkschakeling van statuten en contracten. Alle aspecten die raken aan het lerarenberoep moeten verankerd worden in een stevig loopbaanpact.

N-VA
DE VERANDERING WERKT

Ja

Een hoge werkzekerheid heeft een positief effect op het welbevinden en de vrijheid van leerkrachten. Het beperkt ook de uitstroom van leerkrachten, zodat we voldoende leerkrachten in de klas houden. Wel moeten we een aantal ongewilde effecten van de vaste benoeming durven aankaarten. Onder andere een grondige doorlichting van de efficiëntie en doelmatigheid van functionerings- en evaluatieprocedures van leerkrachten en directies dringt zich op. Personeelsleden die ambitieus onderwijs ondanks begeleiding niet waar kunnen maken, krijgen de kans om te worden geheroriënteerd naar een andere job. Daarnaast versterken we het stelsel van contractuelen o.a. door de aanbieding van een tweede pijler

open vld

Nee

Het antwoord op deze vraag is altijd genuanceerd. De vaste benoeming geeft natuurlijk werkzekerheid, maar de afschaffing ervan heeft natuurlijk ook budgettair heel zware gevolgen. Daarom is zomaar afschaffen niet evident. Open Vld is wel van mening dat de vaste benoeming een rem zet op de loopbaanmogelijkheden van startende leerkrachten. Wij willen het debat dus wel voeren en op zoek gaan naar een statuut dat eenvoudig, duurzaam en flexibel is. Het is voor ons van belang dat het onderwijs moet bekend staan als een stabiele maar ook boeiende sector, waar inspanningen beloond worden met meer dan een statuut en waar specialisatie en promotie mogelijk zijn. Dan zullen meer mensen – zowel jongeren als zij-instromers – kiezen voor een job in het onderwijs.

PVDA

Ja

De PVDA is voor het behoud en de versterking van de vaste benoeming. De vaste benoeming garandeert werk- en loonzekerheid, de leerkracht kan zich concentreren op zijn/haar job in plaats van telkens opnieuw te moeten solliciteren. De statutaire benoeming biedt de beste waarborg op onafhankelijkheid (tegenover eventuele willekeur of vriendjespolitiek van het schoolbestuur of de directie en externe druk) en opent het recht op het betere ambtenarenpensioen. Vastbenoemde leerkrachten zorgen voor continuïteit en zijn vaak de sterkhouders in de school.
De PVDA vindt ook dat alle werkloze leerkrachten met een vereist diploma recht hebben op loon- en werkzekerheid via een regionale en netoverschrijdende vervangingspool. Wanneer deze leerkrachten niet nodig zijn voor vervangingen, kunnen ze ingezet worden voor pedagogische taken in de klas.
De PVDA is voorstander van objectieve en transparante criteria (anciënniteit) bij de aanstelling van leerkrachten (tijdelijken, TADD, vaste benoeming).
We vinden het billijk dat een maximumtermijn wordt bepaald waarbinnen leerkrachten vastbenoemd worden.

sp.a

Ja

Het versterken van het lerarenberoep kan niet zonder het bieden van de noodzakelijke zekerheid. Startende leerkrachten bieden we werkzekerheid gedurende de eerste 4 jaar van hun loopbaan. Met een modern loopbaanmodel, met flexibiliteit op basis van de competenties en de levensfase van individuele leerkrachten, bieden we leerkrachten een carrièrelang de garantie op werkbaar werk.

Kinderrechten

Kinderrechten mogen niet ter discussie gesteld worden. Als COV staan we daarom achter het Kinderrechtenverdrag, de bepalingen hierover opgenomen in onderwijsdecreten en de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen van de VN. Voor het COV moet het beleid en de organisatie van onderwijs de realisatie van de kinderrechten ondersteunen.

Vindt jouw partij dat de toepassing van de kinderrechten, ongeacht hun statuut en situatie, gegarandeerd moeten blijven?

CD&V

Ja

Kinderrechten staan niet ter discussie. Zo is het bijvoorbeeld onze plicht om voor ieder kind het recht op onderwijs te garanderen, en onze ambitie om daarvoor een kwaliteitsvol en uitdagend leerplichtonderwijs te organiseren. Overige, andere wetten kunnen en moeten georganiseerd en uitgevoerd worden binnen het kader van de kinderrechten.

GROEN

Ja

Een samenleving waar het goed is om op te groeien als kind of adolescent, is een krachtige standaard voor alle generaties. Een kindvriendelijk beleid is goed voor iedereen. De kinderrechten vormen ons kompas. Elk kind heeft het recht op bescherming van zijn fysieke, psychologische, seksuele en morele integriteit. Groen kiest resoluut voor een meer rechtvaardige organisatie van het onderwijs, de voorschoolse en de buitenschoolse opvang, de jeugdhulp en de arbeidsmarkt.

N-VA
DE VERANDERING WERKT

Ja

Wij zijn voorstander van het respecteren van de rechten van het kind, zoals ook weergegeven in het kinderrechtenverdrag. We zijn er echter geen voorstander van dat dit verdrag systematisch op ondemocratische wijze wordt uitgebreid zodat ons eigen rechtssysteem wordt uitgehold.

open vld

Ja

De besluitvorming in onderwijs mag onder geen enkel beding de Rechten van het Kind ter discussie stellen.

PVDA

Ja

De PVDA staat achter de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en achter het Kinderrechtenverdrag. We ondersteunen o.a. het recht van kinderen zonder papieren op volwaardig onderwijs. We zijn ook voorstander van maximale kansen voor kinderen met een beperking. Voor leerlingen met een beperking of ontwikkelingsstoornis werd het buitengewoon onderwijs in het leven geroepen. Goed opgeleide leerkrachten zorgen er voor onderwijs op maat. Maar veel leerlingen met een beperking kunnen ook les volgen in het reguliere onderwijs. Die kans wordt hen al te veel ontzegd omdat de Vlaamse regering totaal onvoldoende middelen vrijmaakt om gewone scholen te steunen in dat inclusief onderwijs. Er moet meer geld komen en een globale visie om met het M-decreet inclusie waar te maken met respect voor leerlingen en leerkrachten. We integreren waar mogelijk het buitengewoon en regulier onderwijs op één campus.

Publieke middelen voor onderwijs

Het COV is voor een sterk, door de overheid gefinancierd of gesubsidieerd onderwijs. Voor het COV moeten er voldoende middelen zijn om de opdracht van onderwijs zonder inmenging van de privésector waar te maken. Daarin zijn autonome leerkrachten die vrij en krachtig onderwijzen de beste garantie voor een open, democratische en weerbare maatschappij.

Garandeert jouw partij dat alle kernopdrachten van basisonderwijs gefinancierd worden op grond van publieke middelen?

sp.a

Ja

Dit is voor sp.a een vanzelfsprekendheid.

CD&V

Ja

CD&V gaat voor een sterk onderwijs dat voor iedereen toegankelijk is. Dat moet het ook zijn. Onze kinderen moeten namelijk de beste kansen krijgen om hun kennis uit te bouwen, hun talenten te ontdekken en hun persoonlijkheid te ontwikkelen. Die fundamenten worden gelegd in het basisonderwijs. We moeten dus al vroeg genoeg investeren in onze kinderen. De inspanningen om de achterstand inzake scholenbouw en schoolrenovatie weg te werken moeten verder doorgezet worden.
Er is een grote kloof tussen de financiering van het secundair onderwijs en het basisonderwijs, dus we versterken het basisonderwijs. Via extra investeringen trekken we de historische achterstand in de werkingsmiddelen recht. Daarnaast krijgen de directies meer ondersteuning, zoals in het secundair onderwijs, waarbij we ook het verschil in administratieve ondersteuning tussen kleuterscholen en lagere scholen wegwerken. Zo krijgen de directies en schoolteams meer de kans om zich op hun kerntaken te richten.

GROEN

Ja

Groen wil de publieke onderwijsinvesteringen verhogen. De stijging van het budget moet gepaard gaan met een meer efficiënte besteding van de middelen. Ten eerste door betere financiering van het kleuteronderwijs en voorschoolse zorg om vroege interventie mogelijk te maken. Ten tweede een financiering die verder bijstuurt in functie van ongelijke draagkracht van scholen. Voor scholen met een opeenstapeling van zorgnoden, is er nood aan een gerichte injectie van investeringen in omkadering en werkingsmiddelen. Ten derde, door meer duidelijkheid inzake richtlijnen, doelstellingen en gewenste uitkomsten vanwege de overheid.

N-VA
DE VERANDERING WERKT

Ja

De kernopdracht van het basisonderwijs is kinderen vormen. De Vlaamse regering voorzag voor de begroting voor 2019 in een versterking van het basisonderwijs van 160 miljoen euro.
We verhoogden de werkingsmiddelen voor het kleuteronderwijs voor het schooljaar 2018-2019 met 10 miljoen euro. We hebben ervoor geijverd dat deze middelen ingezet werden voor extra ondersteuning voor leerkrachten in de klas. Ook werd er 5 miljoen euro ingezet ter versterking van de directeurs (gelijktrekking lonen en vrijstelling van lesopdrachten).
Uiteraard is het werk niet af en zal er ook in de komende legislatuur verder in

het basisonderwijs moeten worden geïnvesteerd. We blijven het cruciaal vinden dat die publieke middelen terecht komen en blijven in scholen en gebruikt worden waarvoor ze dienen: onderwijs. Bijkomende structuren, het onderhouden van structuren omwille van de structuur of het afwenden van middelen moet worden tegengegaan. Net zoals het feit dat veel tijd en middelen verloren gaan aan planlast.

Ja

Indien scholen bijkomende middelen willen verwerven vanuit de privésector, dan moet dit kunnen. Het kan echter niet zijn dat het uitvoeren van de kernopdrachten hiervan afhankelijk wordt.

Ja

De PVDA wenst een stevige herfinanciering van het onderwijs. Het onderwijsbudget moet opgetrokken worden tot minstens 7% van het bbp.
We vinden bijvoorbeeld dat de werkingsmiddelen in het basisonderwijs moeten opgetrokken worden om het kleuteronderwijs onmiddellijk volledig gratis te maken, voor- en nabewaking inbegrepen. In het lager onderwijs moet de maximumfactuur evolueren naar nul.

Ja

Absoluut. Sp.a gaat voor een versterkte financiering van het onderwijs. Na jaren van besparingen door de Vlaamse regering, heeft het onderwijs nood aan extra middelen. In het bijzonder het basisonderwijs moet versterkt worden met extra financiële middelen. Bovendien wil sp.a het basisonderwijs gratis maken en ook hiervoor voorzien wij bijkomende werkingsmiddelen voor de basisscholen.

Status van het beroep

Het COV wil dat meer mensen ervoor (blijven) kiezen om te werken in het basisonderwijs. Het is absoluut nodig dat een beroep in basisonderwijs qua arbeidsvoorwaarden concurrentieel is met andere sectoren.
Naast de opleiding en de professionaliseringsmogelijkheden komt de status van een beroep ook tot uiting in de loonvoorwaarden en de arbeidsomstandigheden.

Zal jouw partij zich inzetten om de arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden van personeel basisonderwijs concurrentieel te maken met andere sectoren?

Ja

CD&V vindt dat het onderwijs zo sterk is als haar leerkrachten, en we de job als eerste aantrekkelijk moeten houden. De fundamenten voor de kennis en talenten van onze kinderen worden namelijk gelegd in het basisonderwijs. Via extra investeringen zorgen we voor meer werkingsmiddelen en ondersteuning voor de directies en leerkrachten in het basisonderwijs.
Daarnaast is een basisschool een 'groepspraktijk'. We bouwen aan sterke professionele basisschoolteams die bij voorkeur inzetten op 'teamteaching'. Daarbij blijft de brede inzetbaarheid van de onderwijzer gewaarborgd, maar creëren we mogelijkheden voor de leergebiedexpert, via specialisatie van de onderwijzer.

GROEN

Ja

De kwaliteit van ons onderwijs staat of valt met de kwaliteit van onze leerkrachten. De lerarenjob aantrekkelijk maken is volgens Groen de belangrijkste onderwijswerf. Leraars krijgen een haalbaar takenpakket, meer doorgroeimogelijkheden en meer begeleiding op maat. Al deze aspecten moeten verankerd worden in een stevig loopbaanpact.

N-VA
DE VERANDERING WERKT

Ja

Goed onderwijs staat met degelijke leerkrachten: zij zijn de steunpilaar van het onderwijs. Leerkrachten zijn er allereerst voor de leerlingen, niet voor de bureaucratie. Leerkrachten moeten worden ingezet op basis van de opleiding die ze genoten hebben. We blijven met andere woorden ook inzetten op leergebiedexperten opdat bv. Frans, Wetenschap en Techniek met veel passie kan worden onderwezen in het basisonderwijs.
Beginnende leerkrachten bouwen nu enkel anciënniteit op in de scholengemeenschap waar ze werken. Om een stabielere loopbaan uit te bouwen, zal men in elke school waar men werkt anciënniteit opbouwen.

open vld

Ja

We moeten vooral evolueren naar een loopbaan met groeimogelijkheden waarin expertise en persoonlijke ontwikkeling worden aangemoedigd. Een expert-leraar die zich specialiseert moet bijvoorbeeld een aangepaste verloning kunnen krijgen. Daarnaast dient er veel meer te worden ingezet op professionalisering van zowel leerkrachten als directies door structurele en continue bij- en nascholingen.

PVDA

Ja

De PVDA vraagt dat de klasgroepen in het kleuteronderwijs en de eerste twee jaren van het lager onderwijs worden beperkt tot 15 leerlingen en in de volgende jaren van het leerplichtonderwijs tot 20. De bekende STAR-studie toonde aan dat dergelijke maatregel op termijn leidt tot een betere schoolloopbaan voor alle leerlingen, in het bijzonder die uit de arbeidersklasse. Samen met de creatie van een volwaardige vervangingspool en met de inschakeling van gespecialiseerd personeel om leerlingen met bijzondere noden te helpen, moeten deze maatregelen leiden tot werkbaar werk. Productiviteitsstijgingen moeten vertaald worden in hogere lonen. Bovenop een correcte loonindexering moet de tweejaarlijkse onderwijscao daarom een tastbare verhoging van de koopkracht bevatten.
De PVDA gaat niet akkoord met de afbraak van het lerarenpensioen. De afschaffing van de diplomabonificatie moet ongedaan worden gemaakt. De tantième 55 en de wettelijke pensioenleeftijd op 65 jaar moeten behouden blijven. De mogelijkheden tot vervroegd pensioen op 60 en uitstapregelingen vanaf 55 moeten hersteld worden.

sp.a

Ja

Sp.a pleit voor een competitieve verloning, een aantrekkelijk loopbaanmodel en de garantie op een sterk pensioen na 42 jaar werken.

verkiezingen 2019

Een blik vooruit

Plan basisonderwijs

Wil jouw partij dit plan basisonderwijs - dat op drie sporen belangrijke bijkomende investeringen voorziet voor het basisonderwijs - realiseren in de volgende Vlaams Regering?

JA: CD&V, GROEN, N-VA, Open Vld, PVDA, sp.a

NEE:

Bestuurlijke optimalisatie

Zet jouw partij bestuurlijke optimalisatie op de agenda van de volgende Vlaamse Regering?

JA: CD&V, GROEN, Open Vld, PVDA, sp.a

NEE: N-VA

Gaat jouw partij akkoord met de voorwaarden van het COV?

JA: CD&V, GROEN, N-VA, Open Vld, PVDA, sp.a

NEE:

Kwaliteitszorg

Kiest jouw partij voor een visie waarbij kwaliteit wordt aangestuurd via doelen (eindtermen) met als basis de kwaliteitsdriehoek en dus niet voor een visie waarbij kwaliteit wordt aangestuurd via gestandaardiseerde toetsen?

JA: CD&V, GROEN, PVDA, sp.a

NEE: N-VA

N.V.T.: Open Vld

Vaste benoeming

Garandeert jouw partij het behoud van de statutaire vaste benoeming voor al het onderwijspersoneel?

JA: CD&V, N-VA, PVDA, sp.a

NEE: GROEN, Open Vld

Kinderrechten

Vindt jouw partij dat de toepassing van de kinderrechten, ongeacht hun statuut en situatie, gegarandeerd moeten blijven?

JA: CD&V, GROEN, N-VA, Open Vld, PVDA, sp.a

NEE:

Publieke middelen voor onderwijs

Garandeert jouw partij dat alle kernopdrachten van basisonderwijs gefinancierd worden op grond van publieke middelen?

JA: CD&V, GROEN, N-VA, Open Vld, PVDA, sp.a

NEE:

Status van het beroep

Zal jouw partij zich inzetten om de arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden van personeel basisonderwijs concurrentieel te maken met andere sectoren?

JA: CD&V, GROEN, N-VA, Open Vld, PVDA, sp.a

NEE: